

Лабораторна робота № 3 з дисципліни „Інформатика та комп'ютерна техніка” для студентів I курсу спеціальності „Туризм”

Тема:

Меню програми Norton Commander.

Мета –

Уміти користуватися меню програми NC; задавати вигляд подання інформації про файли та каталоги у вікнах; задавати конфігурацію і параметри роботи програми-оболонки.

План

1. Пункт Left (Right).
2. Пункт Files.
3. Пункт Commands.
4. Пункт Options.

Теоретичні відомості

Більшість програм мають меню — засіб для виконання дій над об'єктами.

Над самим меню визначені дії активізації (вмикання) та деактивізації (вимикання). У випадку програми NC меню активізують клавішею F9, а деактивіаують клавішею Esc.

Ви вже знаєте, що основні дії над об'єктами можна виконувати за допомогою функціональних клавіш, які описані у нижньому рядку екрана. Такий рядок називається панеллю інструментів програми. Панель інструментів дублює команди меню і забезпечує зручний запуск команд.

Команди в меню згруповані у пункти Left (Ліве вікно), Files (Файли), Commands (Команди), Options (Опції, Параметри), Right (Праве вікно). Кожний пункт має підменю команд, яке можна відкрити трьома способами:

- клацнути мишею на назві пункту;
- вибрати пункт курсором і натиснути на клавішу вводу;
- натиснути підкреслену (велику) у назві букву.

Таким же чином виконують команди з підменю.

Режими (параметри) функціонування програми NC є різні. Їх можна

задати чи відмінити, виконавши відповідну команду з підменю. Якщо режим заданий, то перед назвою відповідної команди є символ ^ . Повторне виконання команди відміняє режим.

Під час роботи з окремими командами на екрані з'являються діалогові вікна, де за допомогою перемикачів можна задати режим, вибираючи один з декількох можливих.

Вибір групи перемикачів у діалогову вікні забезпечує клавіша Tab або клавіші зі стрілками.

Для задання (зображення у вікні) чи відміни вибраного режиму (параметра) слід натиснути на клавішу пропуск.

Часто задання чи зміну режимів треба підтверджувати командою Set. Для цього переводять курсор у нижній рядок, вибирають команду [Set] і натискають на клавішу вводу.

Найчастіше використовують команди з пунктів Left (або Right) і Options. Опишемо основні дії, які можна виконати за допомогою меню.

1. Упорядковувати назви файлів у вікнах за алфавітом (Name), за розширеннями (Extension), за датою створення (Date) чи розмірами (Size), що прискорює їхнє візуальне відшукування.

2. Задавати спосіб відображення інформації у вікнах: повно (Full), коротко (Brief), у вигляді дерева (Tree).

3. Присвоювати вибраним файлам атрибути (властивості): тільки для читання (Read only), захищений (Hidden), системний (System), архівний (звичайний. Archive).

4. Отримувати інформацію про комп'ютер і розподіл оперативної пам'яті.

5. Задавати параметри функціонування вікон та конфігурацію.

6. Виконувати такі ж дії над об'єктами (команди Help, View, Edit, Copy, ..., Quit), що й за допомогою функціональних клавіш.

7. Архівувати та розархівувати файли (нові версії: NC 5.0, NC for Windows) та ін.

Стартова ситуація

В особистому каталозі є декілька (п'ять-шість) файлів.

Хід роботи

1. Увійдіть в особистий каталог у лівому вікні.

2. Активізуйте меню програми NC.

Щоб активізувати меню, треба натиснути на клавішу F9.

3. Left. Активізуйте пункт Left.

Перепишіть список команд з його меню.

4. Left. Задайте режим повного опису каталогів і файлів Full (натисніть на F).

Перепишіть повну інформацію про два файли у звіт.

5. Left. Задайте режим короткого опису Brief.

Спочатку знову активізуйте меню (F9). Після цього натисніть підряд на клавіші L та B.

6. Left. Задайте режим повного опису об'єктів.

7. Left. Посортуйте назви файлів чотирма способами:

- в алфавітному порядку назв (F9, L, Name),
- в алфавітному порядку розширень (F9, L, Extension),
- за часом створення (F9, L, Time),
- за розмірами (F9, L, Size). *Перепишіть розташування назв файлів у звіт.*

8. Left. Змініть атрибути двох будь-яких файлів. Одному з файлів надайте атрибут "тільки для читання", іншому - "захований".

Для зміни атрибута файла чи файлів (а звичайно файл має атрибут "архівний") спочатку назву файлу чи назви файлів треба виокремити, а тоді виконати пункт Files і підпункт File attributes (F9, F, a). Отримаєте діалогове вікно, в якому одному файлові можна задати декілька атрибутів. Повторіть цей процес для іншого файлу.

9. Commands. Активізуйте групу команд Commands.

Перепишіть команди з меню у звіт.

10. Commands. Виконайте такі дії з вікнами програми Norton Commander:

Ctrl+F1 — забрати або відновити ліве вікно;

Ctrl+F2 — забрати або відновити праве вікно;

Ctrl+0 — забрати або відновити обидва вікна. Зазначені комбінації виконайте двічі підряд.

11. Commands. Отримайте інформацію про комп'ютер і використання оперативної пам'яті (така можливість є не у всіх версіях).

Виконайте пункт Commands і підпункт System information (F9, C, i).

Перепишіть інформацію про комп'ютер у звіт. Натисніть на клавішу вводу і розгляньте інформацію про використання оперативної пам'яті резидентними програмами (такі програми є в оперативній пам'яті під час роботи основних програм користувача). Для закінчення перегляду двічі натисніть на клавішу Esc.

12. Options. Активізуйте групу команд Options.

Перепишіть команди з меню у звіт.

13. Options. Розгляньте і змініть конфігурацію та режими функціонування вікон програми Norton Commander.

Виконайте пункт Options і підпункт Configuration (F9, O, C). Отримаєте діалогове вікно. Змініть проміжок часу, після якого неактивний екран набуває вигляду зоряного неба.

Чи ввімкнені режими (параметри) "Показувати заховані файли", "Переміщення рамки вниз під час відбору"?

Задайте протилежні їм режими і підтвердіть зміни.

Ще раз виконайте пункт 13 і ввімкніть ці два режими.

14. Options. Ознайомтесь з пунктом Редактори.

Виконайте його і побачите діалогове вікно, де можна зазначити шлях до альтернативного редактора, наприклад, до Edit тощо, який буде запускатися клавішею F4. Закрийте діалогове вікно клавішею Esc.

15. Options (рис. 8). Поміняйте двічі режим "Рядок функціональних клавіш (Key bar) постійно видно" і спостерігайте за змінами на екрані.

16. Options. Поміняйте двічі режим "Рядок меню *вкл./* *викл.* — Auto

menus" і спостерігайте за змінами на екрані.

17. Options. Поміняйте двічі режим "Full screen — Повний екран".

Який вигляд екрана вам більше до вподоби?

18. Options. Поміняйте двічі режим "Mini status — Рядок міні-статусу видимий".

19. Options. Задайте режим "Clock — Годинник".

20. Options. Зверніть увагу на наявність режиму "Save setup — Зберегти установки на диску". Зараз його виконувати не слід.

21. Right. Виконайте пункт Right і переконайтеся, що він призначений для тих же дій, що і пункт Left, але у правому вікні.

Яка (одна з усіх) команда з меню безпосередньо вказує на роботу у правому вікні?

22. Якщо не знаєте призначення окремих команд з меню, активізуйте довідкову систему (F1), відшукайте опис команди і занотуйте його у звіт.

Що означає команда Compare directories — Порівняти каталоги? Щоб отримати відповідь, скористайтеся допомогою (F1).

23. Знайдіть у файловій системі гру game2.exe, запустіть її й спробуйте виграти.

24. Закінчіть роботу. Здайте звіти.

Контрольні запитання

1. Яке призначення меню програми NC?
2. Яке призначення команди Brief?
3. Яке призначення команди Full?
4. Яке призначення команди Tree?
5. Яке призначення команди Info?
6. Яке призначення команди Name?
7. Яке призначення команди Size?
8. Яке призначення команди Time?
9. Яке призначення команди Extension?
10. Як посортувати назви за алфавітом?

11. Як посортувати назви за розширеннями?
12. Як посортувати назви за розмірами?
13. Як посортувати назви за часом створення?
14. Як задати атрибути файлам?
15. Які є атрибути файлів?
16. Що означає атрибут "захований"?
17. Що означає атрибут "тільки для читання"?
18. Як увімкнути і вимкнути деякий режим у діалоговому вікні?
19. Які є способи активізації пунктів меню?
20. Які команди має група Left?
21. Які команди має група Files?
22. Які команди має група Options?
23. Які команди має група Commands?
24. Які команди має група Right?
25. Як зробити, щоб рядок меню був постійно на екрані?
26. Як зробити, щоб рядок міні-статусу був постійно на екрані?
27. Як забрати з екрана і відновити вікна?
28. Як забрати з екрана і відновити ліве вікно?
29. Яка різниця між групами команд Left та Right?
30. Як забрати з екрана всі видимі елементи програми NC, не виходячи з програми?
31. Яке призначення команди Set?
32. Як отримати інформацію про комп'ютер?
33. Що таке резидентна програма?
34. Як вибрати групу перемикачів у діалоговому вікні?
35. Який символ біля назви команди означає, що цей режим увімкнутий?